

ועוד, כיון דאין נוטלין אותן לכתחילה — מאי האי דקתני "אבל לא מחזירין". והרי אם אין נוטלין אותן כיצד מדברת הברייתא על החזרתן?

ומשנינן: אלא, אמר רבא: לעולם קסבר התנא כי אין בנין בכלים ואין סתירה בכלים.

ומאי דקתני "אבל לא מחזירין", היינו טעמא: גזירה שמוא יתקע את הדלתות בחזקה. ואפילו שאינו אסור אז מטעם בונה, מכל מקום אסור מטעם תיקון התיבה והשידה. והאיסור הוא מטעם "מכה בפטיש".⁽⁴⁾

שנינו במשנה: נוטל אדם קורנם.

אמר רב יהודה: רק קורנם המיועד לשימוש של היתר, בפיצוח אגוזים — מותר ליטלו כדי לפצח בו את האגוזין.⁽⁵⁾

אבל קורנס של נפחין שעיקרו עומד למלאכת איסור — לא מטלטלין אותו.

כי קסבר תנא דמתניתין: דבר שמלאכתו לאיסור — אפילו לצורך גופו, ואפילו לצורך תשמיש של היתר, אסור לטלטלו. וכל שכן כשאינו צריך את הכלי לשמושו אלא שרצונו לפנות את מקום הכלי, שאסור לטלטלו.

וכמו כן יש סתירה בקרקע, ולכן אסור ליטול את הדלתות מחיבורם לקרקע.

אלא, דלתות של שידה ושל תיבה ושל מגדל, מדוע יהיה מותר להסירן ממקום חיבורן?

מאי קסבר התנא בברייתא שהתיר ליטול את דלתות אך אסר להחזירם?

אי קסבר יש איסור בנין בכלים. והחזרת הדלתות חשובה בניה, ולכן היא אסורה.

אם כן, יש גם איסור סתירה בכלים, ואמאי מותר ליטלן? והלא יש בכך איסור סותר.

ואי קסבר אין סתירה בכלים, ולכן מותר ליטלן. אם כן, גם אין בנין בכלים, ומותר להחזירן?

ומשנינן: אמר אביי: לעולם קסבר תנא דברייתא כי יש בנין בכלים ויש סתירה בכלים. ומה שכתוב בברייתא "נוטלין" אין פירושו שמותר ליטול את דלתות הכלים. אלא "ודלתות שניטלו" קאמר. שאם ניטלו דלתות הכלים באיסור או מאליהן או על ידי נכרי — אסור להחזירן.

אמר ליה רבא: שתי תשובות יש לי להשיבך בדבר זה שאמרת!

חדא, ד"נוטלין קתני" בברייתא, ומשמע שמותר ליטול לכתחילה, ואין הברייתא מדברת על דלתות שניטלו בדיעבד.

צריך אומן להחזירו, אבל כשצריך אומן להחזירו או כשעושה כלי מתחילתו חייב הוא מטעם בונה.

5. והא דפרטה המשנה ולא כתבה בפירוש שדבר שמלאכתו להיות מותר לטלטלו. יש לומר דאתי

כשנשברו בשבת אסורים הם יותר, דשברי הכלים נחשבים כנוול וכדבר חדש כאשר הם נשברו בשבת.

4. ובר"ן כתב דחויבו מטעם בונה. דכי אמרינן אין בנין בכלים הני מילי בכלי שנתפרק ואין